Soạn bài lớp 11: Tóm tắt văn bản nghị luận

1. Soạn bài Tóm tắt văn bản nghị luận mẫu 1

I. Kiến thức chung

1. Tóm tắt văn bản nghị luận

- Tóm tắt là viết, kể lại một cách ngắn gọn, khách quan những nội dung chính của văn bản. Khi tóm tắt, rút ngắn, cần giữ được những nội dung cơ bản, quan trọng của văn bản gốc.

- Tóm tắt văn bản nghị luận là một hình thức làm văn kết hợp kĩ năng đọc – hiểu với kĩ năng diễn đạt, đáp ứng nhu cầu học tập suy nghĩ trong thực tế.

2. Mục đích, yêu cầu của tóm tắt văn bản nghị luận

- Mục đích

+ Giúp ta có những hiểu biết khái quát, chính xác và sâu sắc về văn bản gốc.

+ Tích lũy tư liệu và kiến thức cần thiết làm tài liệu.

+ Học tập cách tư duy và diễn đạt trong văn nghị luận.

+ Rèn luyện kĩ năng đọc – hiểu, tiếp nhận văn bản và tóm tắt văn bản nghị luận.

- Yêu cầu

+ Phản ánh trung thành các tư tưởng, luận điểm của văn bản gốc; không tự ý thêm bớt.

+ Diễn đạt ngắn gọn, súc tích, loại bỏ những thông tin không phù hợp với mục đích tóm tắt.

II. Cách tóm tắt văn bản nghị luận

- Bước 1: Đọc kĩ văn bản gốc. Dựa vào nhan đề,phần mở đầu và kết thúc àlựa chọn những ý, những chi tiết phù hợp với mục đích tóm tắt.

- Bước 2: Đọc từng đoạn trong phần triển khai (thân bài) và nắm được các luận điểm, luận cứ làm sáng tỏ vấn đề.

- Bước 3: Lập dàn ý trình bày lại một cách hệ thống những luận điểm của văn bản được tóm tắt.

- Bước 4: Dùng lời văn của mình để thuật lại nội dung cơ bản của văn bản được tóm tắt nhưng cần giữ lại bố cục và những câu văn quan trọng của văn bản gốc.

III Luyện tập

Bài tập 1

a) Chủ đề nghị luận: Bàn về đặc trưng tổng thể của đất nước Indonesia.

b) Chủ đề nghị luận: Nói về tài năng của Xuân Diệu trong việc nghiên cứu , phê bình văn học.

Bài tập 2

a. Vấn đề nghị luận: Tình trạng sử dụng nguồn nước ngọt không hợp lý và tình trạng nguồn nước ngày càng bị cạn kiệt và ô nhiễm.

b. Mục đích nghị luận: Nhằm nhắc nhở mọi người nhân thức giá trị và tầm quan trọng của tài nguyên nước èkêu gọi mọi người hãy tiết kiệm và tránh làm ô nhiễm nguồn nước.

c. Các luận điểm chính

- Luận điểm 1: Đặt vấn đề: Nước là tài sản quý báu nhưng đang bị hủy hoại và lãng phí nhiều nhất.
- Luận điểm 2: Chứng minh và phân tích: Tài nguyên nước trong tương lai sẽ không đáp ứng đủ cho yêu cầu của đời sống con người.
- Luận điểm 3: Chứng minh: Tình trạng khan hiếm và ô nhiễm môi trường nước trên thế giới.
- Luận điểm 4: Lời kêu gọi của Liên Hợp Quốc về việc bảo vệ nguồn nước ngọt, chống ô nhiễm môi trường.

d. Tóm tắt văn bản nghị luận trong ba câu

- Trong đời sống chúng ta, thứ tài sản thường bị lãng phí và hủy hoại nhất chính là nước.
- Các nhà khoa học đã chứng minh nguồn nước ngọt trên trái đất có hạn và ngày càng cạn kiệt dần.
- Chúng ta hãy cùng nhau giữ gìn và tiết kiệm nước cho chúng ta và cho mai sau.

2. Soạn bài Tóm tắt văn bản nghị luận mẫu 2

2.1. Cách tóm tắt văn bản nghị luận

Phân tích: Văn bản "Về luân lí xã hội ở nước ta" của Phan Châu Trinh

1. Vấn đề nghị luận của văn bản: Xã hội luân lí thật trong nước ta tuyệt nhiên không ai biết đến.

2. Mục đích:

Tác giả Phan Châu Trinh thể hiện dũng khí của người yêu nước đề cao tư tưởng đoàn thể vì sự tiến bộ,vạch trần thực trạng đen tối của xã hội, hướng về một ngày mai tươi sángcủa đất nước

Nó được thê hiện ở ngay trong phần mở bài, đặc biệt là phần kết của đoạn trích cũng như ý khái quát của các đoạn văn trong phần thân bài.

3, 4 . Các luận điểm chính và luận cứ của đoạn trích:

- Luận điểm 1:

Ở Việt Nam chưa có luân lí xã hội: " Tuyệt nhiên không ai biết đến"; " Một tiếng bạn bè không thể thay cho luân lí xã hội"

- Luận cứ:

+ lý thức tương trợ lẫn nhau giữa các cá nhân trong xã hội.

+ nghĩa vụ mỗi người trong nước, tức là ý thức công dân mà mỗi người phải có.

+ luân lí xã hội phải gắn liền với ý thức sẵn sàng làm việc chung, sẵn sàng giúp đỡ nhau và tôn trọng quyền lợi của người khác.

- Luận điểm 2:

So sánh luân lí xã hội bên Châu Âu (Pháp) và ở nước ta. Từ đó đi sâu phân tích thực trạng Việt Nam và chỉ ra nguyên nhân vì sao mà trì trệ, bảo thủ, lạc hậu, yếu kém.

- Những câu thể hiện luận điểm:

+ "Một người làm quan một nhà có phước! Dầu tham nhũng, vơ vét của dân cũng không ai chê bai, phẩm bình, thậm chí còn được coi là đắc thời! Quan lại là một lũ ăn cướp có giấy phép! Hiện tượng chạy chức, chạy quyền, mua quan bán tước được coi là hiện tượng bình thường…."

+ " Dân khôn mà chi! Dân ngu mà chi! Dân lợi mà chi! Dân hại mà chi! Dân càng nô lệ, ngôi vua càng lâu dài, bọn vua quan càng phú quý!"

+ "kẻ mang đai đội mũ ngất ngưởng ngồi trên, kẻ áo rộng khăn đen lúc nhúc lạy dưới, lũ ăn cướp có giấy phép…" "Đi đường gặp người bị tai nạn, gặp kẻ yếu bị kẻ mạnh bắt nạt cũng ngơ mắt đi qua, hình như người bị nạn khốn ấy không can thiệp gì đến mình."

- Luận cứ:

+ Luân lí xã hội ở Âu Châu và Việt Nam

+ Nguyên nhân dân Việt Nam không có luân lí xã hội: Vua, quan phản động, thối nát; Bọn người xấu: mua quan bán tước; Nhân dân không có ý thức đoàn thể

- Luận điểm 3:

Giải pháp của Phan Châu Trinh

- Câu văn:

+ "tuyên truyền ý thức công dân, gây dựng đoàn thể với sự nghiệp giành tự do, độc lập."

+ "muốn có đoàn thể thì có chi hay hơn là truyền bá xã hội chủ nghĩa trong dân Việt Nam này"

- Luận cứ:

+ Dân Việt Nam phải có đoàn thể

+ Phải truyền bá chủ nghĩa xã hội trong dân Việt Nam

2.2. Luyện tập

Câu 1:

Căn cứ vào nhan đề và phần mở đầu đã cho thấy xác định chủ đề nghị luận của văn bản.

a. Sự đa dạng và thống nhất của đất nước In-đô-nê-xi-a.

b. Thành tự của Xuân Diệu trong lĩnh vực nhà nghiên cứu, phê bình văn học.

Câu 2

a) - Vấn đề nghị luận: Sự lãng phí nước sạch.

- Mục đích nghị luận: Nhắc nhở mọi người ý thức tiết kiệm và bảo vệ nguồn nước quý giá.

b) Các luận điểm:

+ Nước là nguồn tài sản quí thường bị huỷ hoại, lãng phí nhiều nhất

+ Dân số tăng, nguồn nước cung cấp sẽ không đáp ứng được nhu cầu

+ Một số quốc gia hiện nay đang thiếu nước, có sự tranh chấp về nguồn nước, tình trạng ô nhiễm nước ngày càng trầm trọng.

c) Tóm tắt bằng 3 câu:

Nước ngọt là thứ tài sản thiên nhiên ban tặng mà không phải quốc gia nào cũng có. Với tốc độ gia tăng dan số và phát triển công nghiệp như hiện nay thì nguồn nước ngày càng trở nên cạn kiệt và bị ô nhiễm nặng nề. Hãy tiết kiệm và bảo vệ nguồn nước ngọt quí giá cho hôm nay và mai sau.

Mời bạn đọc cùng tham khảo https://vndoc.com/tai-lieu-hoc-tap-lop-11.